

V L A A M S   P A R L E M E N T

Zitting 2004-2005

19 oktober 2004

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ALGEMEEN BELEID, FINANCIËN EN BEGROTING

Vraag om uitleg van de heer Rob Verreycken tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de aankondiging door de federale regering dat de Vlaamse overheid een werkgeversbijdrage zal moeten betalen op het vakantiegeld van de Vlaamse ambtenaren

Vraag om uitleg van de heer Karlos Callens tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over het gunsttarief voor registratierechten

Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

Dinsdag 19 oktober 2004

Voorzitter: de heer Sven Gatz

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14.17 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Rob Verreycken tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de aankondiging door de federale regering dat de Vlaamse overheid een werkgeversbijdrage zal moeten betalen op het vakantiegeld van de Vlaamse ambtenaren

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Verreycken tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de aankondiging door de federale regering dat de Vlaamse overheid een werkgeversbijdrage zal moeten betalen op het vakantiegeld van de Vlaamse ambtenaren.

De heer Verreycken heeft het woord.

De heer Rob Verreycken: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, vorige week las ik een berichtje waarin stond dat de federale regering een maatregel zou hebben genomen die Vlaanderen verplicht een werkgeversbijdrage te betalen van 13,07 procent op het vakantiegeld van de Vlaamse ambtenaren. De voorbije dagen zijn daar heel wat verklaringen over afgelegd.

De krachtigste uitspraak kwam van minister Bourgeois, die zei: 'Terwijl wij ons diep bukken om dat te kunnen uitsparen, grabbelt de federale regering nog wat miljoenen uit onze achterzak.' Volgens hem is de federale regering dus een soort portefeulledief. Ook u hebt hierover een verklaring afgelegd, met name in De Tijd, waarbij u die beslissing niet helemaal correct noemde. Een andere

uitspraak kwam van de heer Vandeurzen, voorzitter van CD&V, die vond dat dit niet kon.

Vandaag publiceert minister Vandenbroucke een veelbesproken vrije tribune over tal van onderwerpen, maar ook hierover. Eigenaardig genoeg zegt hij dat deze bijdrage op het vakantiegeld principieel geen probleem is, wat in feite het tegengestelde is van wat zijn collega-minister Bourgeois zei. Toch oordeelt minister Vandenbroucke dat de eenzijdigheid van de beslissing niet door de beugel kan.

Mijnheer de minister, over welk bedrag gaat het hier eigenlijk? In de media werden immers verschillende getallen genoemd. De jongste berichten houden het op een kostprijs van 14 miljoen euro voor volgend jaar. Was de Vlaamse Regering hiervan op de hoogte bij de opmaak van haar begroting? Uit de verklaringen maak ik alvast op dat dit niet het geval was. U zult dat wellicht bevestigen.

Hebt u er enig idee van hoe de federale regering dit juridisch wil regelen? Kan dat door middel van uitvoeringsbesluiten, of moet er een nieuwe federale wet worden goedgekeurd? Wat zult u daar dan tegen doen? Wat is in dat geval het standpunt van de Vlaamse Regering in haar geheel, en niet van de heren Bourgeois en Vandenbroucke individueel, over eventuele procedures om die federale wet tegen te houden?

Meent u dat deze eenzijdige maatregel van de federale overheid politiek door de beugel kan? Mijn fractie deelt alvast de verontwaardiging van uw collega's, en hopelijk ook van de Vlaamse Regering. Het kan niet dat de federale overheid eenzijdig en zonder enig overleg maatregelen neemt en daarmee in feite een overval pleegt van 14 miljoen euro op de begroting van een deelstaat.

Verreycken

Mijnheer de minister, de Vlaamse Regering heeft onze steun bij alles wat ze doet om hiertegen te protesteren of te ageren. Het zal u echter niet verwonderen dat naar mijn mening ook u niet vrijuit gaat. De Vlaamse Regering heeft een belangrijk politiek spreekwoord uit het oog verloren, namelijk dat de federale kat niet bij de Vlaamse melk mag worden gezet. De voorbije jaren zijn steeds grotere overschotten opgebouwd en is er steeds meer geld opgepot. U hebt zelf aan De Standaard verklaard dat er intussen voor meer dan 2 miljard euro meer aan overschot is gecreëerd dan verplicht was door de afspraak met de andere deelstaten en de federale overheid.

Het is dan ook duidelijk dat de Vlaamse Regering een dubbel signaal heeft gegeven. De Waalse overheden in dit land kregen de boodschap dat een inspanning van hen absoluut niet noodzakelijk is. Onlangs heeft minister Onkelinx nog openlijk gezegd er niet aan te denken dezelfde inspanningen te leveren. In haar achterhoofd dacht ze daar wellicht nog bij dat dat ook niet nodig is, aangezien Vlaanderen er wel voor zorgt dat de normen worden gehaald. Daarnaast hebt u ook aan de federale overheid duidelijk gemaakt dat Vlaanderen een schatrijk gebied is waar altijd nog wel iets te halen valt, en waar altijd nog kan worden bespaard. Als het nodig is, zullen de Vlamingen altijd wel nog met wat extra geld over de brug komen. Daarmee bevestigde u dat Waalse cliché.

Zeker met de recente besparingsronde hebt u dat signaal opnieuw gegeven. Ik vrees dan ook dat we daar nu de gevolgen van dragen. Als u dus deze overval van de federale regering afweert, dan steun ik u daarbij ten volle. Ik roep u echter ook op uw houding bij te sturen, en tot de conclusie te komen, zoals ongetwijfeld reeds vele politici in dit land, dat het geen enkele zin heeft dat Vlaanderen eenzijdig benadrukt hoe loyaal het wel is ten aanzien van de federale overheid, en altijd maar opnieuw bespaart. Van de overzijde van de taalgrens zal dat nooit worden beantwoord met een gelijkaardige houding. Ze zullen het alleen maar interpreteren als slaafsheid en onderdanigheid. Stop dus met die houding.

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: Mijnheer de voorzitter, collega's, deze vraag beheerst vandaag inderdaad het politieke debat. Mijn antwoord valt uiteen in twee delen: een eerste technisch antwoord over de stand van zaken, en een tweede politiek antwoord, aangezien de eerste vragen daarop gericht zijn.

Formeel zijn we over deze aangelegenheid op geen enkele wijze aangesproken door de federale regering. Ik lees echter net als u de kranten, en daar is soms wel enige wijsheid uit te puren. De 13,07 procent waarvan sprake wordt momenteel niet gestort door de diensten van de Vlaamse Regering, namelijk het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en de wetenschappelijke instellingen, noch door de VOI's die de vakantieregeling van de openbare sector volgen. Zo'n storting gebeurt alleen door De Lijn, die de inhouding doorstort aan de RSZ. De Lijn volgt daarbij de regeling van het verhoogd vakantiegeld van de privé-sector.

De lokale besturen storten de inhouding sinds 1993 door aan de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid van de Provinciale en Plaatselijke Overheidsdiensten, de RSZPPO, voor het fonds voor de egalitatie van de pensioenbijdragen. De bijdragen van 13,07 procent op het verhoogd vakantiegeld die de lokale besturen storten, worden dus niet doorgestort aan de federale overheid, maar aan de eigen RSZPPO. Dat is het gevolg van de crisis in het begin van de jaren negentig die ontstond bij de uitbetaling van de pensioenbijdragen. Door die bijdragen over te maken aan dat fonds konden de pensioenbijdragen in de gemeentelijke overheden beperkt worden gehouden. De bijdragen gaan dus niet naar de federale schatkist, maar worden opnieuw gebruikt in het intern socialezekerheidsstatuut.

Het heeft ons heel wat moeite gekost de cijfergegevens bijeen te brengen. Tot op heden hebben we geen formele informatie gekregen van de federale regering. Daarom is een gemengde werkgroep opgericht, bestaande uit Abafim en de administratie Ambtenarenzaken van minister Bourgeois. De resultaten zijn opgenomen in een - intussen bijgestuurde - nota die gisterenavond werd voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

De budgettaire weerslag wordt voor 2005 voorlopig geraamd op 4,4 miljoen euro voor de diensten van de Vlaamse Regering en 7,5 miljoen voor de

Van Mechelen

VOI's. Dit laatste bedrag kan echter nog worden verminderd aangezien De Lijn de bijdragen reeds doorstort. Voor het leerplichtonderwijs en de hogescholen gaat het om 24,2 miljoen euro en voor het universitair onderwijs om 2,5 miljoen euro. De voorlopige raming komt dus op 38,6 miljoen euro. Afgerond geeft dat 39 miljoen euro, terwijl de kranten gewaagden van 40 miljoen euro.

Dat bedrag zal echter nog oplopen als de CAO voor het onderwijs wordt uitgevoerd, wat tegen 2009 moet gebeuren. Daarin is voorzien in een verhoging van het vakantiegeld naar het niveau van dat van de ambtenaren, al is daar nog politiek overleg over nodig. Als de CAO volledig wordt uitgevoerd voor de geplande datum, en deze maatregel wordt daarop toegepast, dan moet het te storten bedrag met 25 miljoen euro worden verhoogd. Dat geeft ons samen 64 miljoen euro, opnieuw te corrigeren met het bedrag dat De Lijn nu reeds stort.

De inhouding van 13,07 percent was juridisch aanvankelijk opgenomen in het vakantiebesluit, het KB van 30 januari 1979. Bij de federalisering en de vorming van de gemeenschappen en gewesten hebben deze laatste middelen gekregen om hun personeel te betalen op basis van de toenmalige uitgaven. Aangezien in 1979 de regeling van 13,07 percent inhouding bestond, en de federale overheid in feite een vestzak-broekzakoperatie deed, werd die 13,07 percent niet uitbetaald, zodat ze in het eigen circuit bleef.

Bij de afrekening naar aanleiding van de financieringswet werd rekening gehouden met een bedrag van de totale loonmassa, verminderd met 13,07 percent. Met andere woorden, bij de staatshervorming werd slechts 86,93 percent van de loonkosten doorgestort. Er kan dan ook geen discussie over zijn dat deze maatregel een nieuwe en bijkomende last betekent voor de gemeenschappen en gewesten.

Tijdens de vorige regeerperiode werd ook een CAO voor ambtenaren afgesloten. Daarbij werd het dubbele vakantiegeld geleidelijk aan opgetrokken tot 92 percent van het loon. Hoe hoger dat vakantiegeld echter is, hoe zwaarder de bijdrage wordt die moet worden geleverd om die 13,07 percent morgen eventueel door te storten aan de federale overheid.

Over de rechtsgrond van de in het vooruitzicht gestelde maatregel van de federale overheid woedt een hele discussie. De vraag is of die 13,07 percent kan worden beschouwd als een klassieke socialezekerheidsbijdrage. Eigenlijk is ze vooral een loonmatigingsbijdrage, die betrekking heeft op de vakantieregeling voor de publieke sector. Er is dus een juridisch onderzoek nodig om na te gaan of deze loonmatigingsbijdrage een klassieke socialezekerheidsbijdrage is, met alle gevolgen van dien, niet het minst om te weten te komen op welke wijze de federale overheid dat percentage van gemeenschappen en gewesten zal claimen.

De Vlaamse Regering heeft daarom gisteren beslist dat ze een bijkomend juridisch advies zal inwinnen om de kwalificatie van deze typische loonmatigingsbijdrage uit de jaren zeventig te onderzoeken, en na te gaan in hoeverre we vallen onder zo'n verregaande, al dan niet retroactieve herkwalificatie van deze regeling.

Ik kom tot het politiek aspect. De Vlaamse Regering was bij de begrotingsopmaak niet op de hoogte van deze ingreep. Over de opmaak van de begroting, naar gewoonte in september, hebben we in het overlegcomité gesproken. Gewoonlijk wordt het overlegcomité met het oog op de uitvoering van gestelde maatregelen gevolgd door een interministeriële conferentie van de ministers van Financiën en Begroting. Die heeft echter niet plaatsgevonden. Nochtans was dat het geschikte forum om ons te briefen over mogelijke maatregelen en om te discussiëren over de ons opgelegde lasten, wat nu niet gebeurd is.

U hebt het debat in verband gebracht met de vraag om uitleg van vorige week, toen we de kans hadden te spreken over de verstrengde norm en de betekenis daarvan. Voor de Vlaamse Regering zullen het debat over het vakantiegeld en dat over de norm één en ondeelbaar zijn. We vragen klare afspraken, richtlijnen en akkoorden. Vlaanderen is bereid de nodige inspanningen te leveren om te kunnen voldoen aan het stabiliteitspact, maar we hebben daar duidelijke voorwaarden aan verbonden, waar we ook blijven op staan.

We zijn niet te voluntaristisch als we voor 2,1 miljard euro extra inspanningen doen bovenop de norm van het stabiliteitspact. We kunnen de schuld immers maar halveren als we een vergelijkbaar overschot realiseren: zonder overschot geen

Van Mechelen

schuldafbouw. We hebben dat voorheen gedaan en we willen dat ook met deze regering doen, met het oog op een gezond begrotingsbeleid.

De volgende weken en maanden zullen we niet alleen met de federale regering, maar ook met alle bevoegde gewest- en gemeenschapsregeringen in het land moeten debatteren over de vraag of we bereid zijn mee te stappen in de hernieuwde visie en de aanbevelingen van de Hoge Raad voor Financiën. Die heeft ervoor gepleit de intertemporele neutraliteit te handhaven inzake de Lambertmontgelden en de nieuwe financieringsstroom die is ontstaan tussen de federale regering en de gemeenschappen en gewesten.

Het begrip intertemporele neutraliteit komt er voor de Vlaamse begroting en de normdoelstellingen op neer dat we in het begin van de regeerperiode voorzichtiger omspringen met de Lambertmontgelden en ze minder snel omzetten in beleidskredieten, om tegen het einde van de regeerperiode op een meer gefundeerd groeipad te komen dat toelaat de beleidsruimte te maximaliseren. Voor Vlaanderen is dat sowieso een goede zaak, ongeacht of dat uitdrukkelijk wordt gevraagd door de federale regering.

Hoe gaat Vlaanderen nu om met dit probleem? Een federale staat kan maar functioneren in een volwassen dialoog. Die is er over deze maatregel niet geweest. Daar zijn weliswaar verzachtende omstandigheden voor in te roepen, want midden in de DHL-crisis hebben we in Vlaanderen op onze eigen manier doorgewerkt aan onze begroting, terwijl de federale overheid blijkbaar even de riemen heeft neergelegd, om daarna versneld het werk weer op te nemen. Daarbij werd het overleg voor een deel genegeerd, wat ik ten zeerste betreurt, want dat leidt nu tot een kortsluiting.

We moeten over dit soort ingrepen een volwassen discussie kunnen voeren, die ingebed is in een totaalvisie. Ik wens geen salamipolitiek, met vandaag dit voorstel en volgend jaar een ander, los van een inspanningsverbintenis die eenzijdig kan worden verzwaard. Dat is geen volwassen manier om samen aan een doelstelling te werken, waar de regering trouwens voor 200 procent achter staat, met name de schuldafbouw en het halen van de normen uit het stabiliteitspact. Zowel in de fede-

rale begroting als in de Vlaamse worden inspanningen gedaan die in Europa hun gelijke niet kennen. Dit is echter geen verschoningsgrond voor zo'n eenzijdige maatregel, die blijkbaar te elfder ure ter tafel is gekomen tijdens de federale begrotingsopmaak.

De Vlaamse Regering heeft gisterenavond beslist de federale regering formeel om bijkomende informatie te vragen. Tevens werd beslist te vragen dit punt onmiddellijk op de agenda van het overlegcomité te zetten om daar het debat ten gronde aan te kunnen gaan. Ten slotte werd beslist, als dit overleg niet op een volwassen en gelijkwaardige manier kan worden gevoerd, alle middelen aan te grijpen om onze rechten in deze aangelegenheid te vrijwaren. De basisvoorwaarde daarvoor is dat we exacte informatie krijgen over wat met de maatregel wordt bedoeld, wat de rechtsgrond ervan is en met welke intentie hij nu wordt genomen tegen de achtergrond van de financieringswet en de doorstorting van de middelen.

De hele zaak is sterk vergelijkbaar met de BTW-kwestie van Aquafin. Op zekere dag werd meegedeeld dat het tarief niet 6, maar 21 percent was. Op de vraag waarom er gedurende 11 jaar 6 percent werd gerekend, en nu plots 21, werd alleen maar geantwoord dat het zo was omdat het zo was. De Vlaamse Regering zal dit niet toelaten. We willen deze discussie bovendien inbrengen in een breder debat over wie welke lusten en lasten draagt bij de realisatie van het stabiliteitspact.

Tot zover een eerste aanzet tot een antwoord. We vragen nu de nodige informatie op, en laten onderzoeken wat de rechtsgrond is en hoe dit gerealiseerd moet worden. Als de maatregel wordt opgenomen in de programmawet, dan zijn er de legale mogelijkheden zoals het inroepen van een belangenconflict en andere procedures. Ik vraag in elk geval dit binnen de kortst mogelijke tijd op de agenda van het overlegcomité te zetten, zodat de federale overheid het kan toelichten.

De voorzitter: De heer Verreycken heeft het woord.

De heer Rob Verreycken: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Blijkbaar is er dus totaal geen communicatie geweest tussen de federale en de Vlaamse Regering. Het is op z'n zachtst gezegd verbijsterend dat de federale regering bij het opstellen van haar begroting zo'n uiterst dure

Verreycken

zaak doorschuift naar de deelstaatoverheden zonder enig overleg. Ik herhaal dat we alles steunen wat u onderneemt om dit te doen ophouden, weze het via juridisch advies, in het overlegcomité, of door aan te dringen op een volwassen manier van werken.

We hopen echter ook dat u bereid bent om het ultieme drukkingsmiddel boven te halen als blijkt dat de federale overheid het been stijf houdt, wat niet helemaal uit te sluiten valt gezien de moeilijkheid om de begroting rond te krijgen. In dat geval kunt u de federale overheid duidelijk maken dat, als ze eenzijdig een bedrag van 64 miljoen euro uit onze schatkist haalt, we onmiddellijk onze begroting zullen herwerken om de geplande besparingen met 64 miljoen euro te verminderen, zodat de operatie voor ons neutraal blijft. Dat is de enige logische handelwijze als de federale overheid niet reageert op de juridische adviezen en weigert te praten in het overlegcomité of in te gaan op uw vraag om op een volwassen manier te werken. Ik hoop dat de Vlaamse Regering bereid is zo ver te gaan.

Mijnheer de minister, mocht u gesprekken willen voeren over wie in deze staat de lasten draagt en wie de lasten, dan is het antwoord daarop, na zoveel jaren Belgische geschiedenis, eigenlijk al bekend: de lasten zijn altijd voor Vlaanderen, maar de lasten nooit.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy: Ik dank de minister voor zijn antwoord. Hij heeft het terecht over de noodzaak om op een volwassen manier met de regio's om te gaan. Het is tegelijk een kritiek op de manier waarop de federale regering de begroting hanteert. Als in het holst van de nacht in volle DHL-crisis tijdens het weekend nog snel iets op papier wordt gezet en we dan vijf dagen later in een goed geïnformeerde krant ontdekken dat men van 20 miljoen euro op kruissnelheid naar 65 miljoen euro kan gaan, kunnen we alleen maar vaststellen dat de federale staat niet correct functioneert.

– *De heer Erik Matthijs treedt als voorzitter op.*

Premier Verhofstadt heeft vandaag een grote toespraak gehouden over het coöperatieve federa-

lisme, mevrouw Ceysens had het vorige week over destructief federalisme. Dit is een voorbeeld van destructief federalisme: op deze manier kan de staat noch de Vlaamse Gemeenschap goed functioneren. Een begroting opmaken en zomaar 40 miljoen euro wegsnijden heeft tot gevolg dat dit bedrag elders moet worden opgevangen. Voor CD&V is deze manier van werken onaanvaardbaar. De regering bewandelt natuurlijk de normale wegen van het overleg zoals het overlegcomité. Er is ook gesproken over belangenconflicten, maar intussen blijft die maatregel in de lucht hangen en betekent het dat een aantal engagementen die de regering zou kunnen nemen, niet kan aangaan.

De kritiek van het Vlaams Blok over lasten en lusten begrijp ik niet goed. Als Vlaanderen minder geld uitgeeft, vermindert ook de globale schuld. Dat is nog geen transfer naar Wallonië. Dat blijft onze zaak en betekent nog geen transfer. Hoe minder Wallonië bespaart, hoe meer schuld dat landsdeel opbouwt en hoe minder initiatieven het in de toekomst kan nemen.

Ik stel vast dat de grote discussie in Wallonië over de herfinanciering van het hoger onderwijs gaat. Er zijn stakingsbewegingen aan de gang en er staan heel wat debatten op til. De Waalse overheid zit aan de limiet, en daarom weigert ze een bijkomende inspanning te doen zoals de Hoge Raad voor Financiën vraagt. Het verwondert me dat de Franse Gemeenschap er niet meer tegen protesteert. Ik hoorde gisteren de heer Van Cauwenberghe uitspraken doen als: 'Je vais attendre des précisions', 'Est-ce qu'il faut une loi?'. Hij was erg soepel, hoewel zijn regering toch aankijkt tegen een staking van het hoger onderwijs. Het gaat om 20 miljoen euro, precies het bedrag dat hier aan bod kwam.

Mijn punt heeft niets met transfers te maken. De begroting benaderen met het idee om zo weinig mogelijk overschotten te creëren, zoals het Vlaams Blok dat doet, is niet de juiste weg. De Vlaamse Regering moet begrotingen opmaken die kloppen en rekening houden met een aantal normen. Als de Hoge Raad voor Financiën bepaalde inspanningen vraagt, ben ik het volledig met de Vlaamse Regering eens dat de Franse Gemeenschapsregering ook zo'n inspanning moet leveren. Dat is terecht, en ik betreur dat de Franstaligen dat niet doen. Wij zitten immers op termijn met de open-

Van Rompuy

bare schuld, het stabiliteitspact en nog andere zaken. Er is tenslotte maar één portemonnee, en we betalen nog altijd 60 percent van de schuld.

De manier waarop de regering Verhofstadt nu functioneert is om problemen vragen. De Vlaamse Regering moet op relatief korte termijn in het overlegcomité duidelijk maken dat ze zo'n werkwijze niet aanvaardt. De betrokken partijen die ook in de federale regering zitten, moeten dit duidelijk zeggen. Hier de goede Vlaming uithangen en op het federale niveau in onze zakken zitten, zorgt op termijn voor een slecht functioneren van het systeem.

We moeten ook niet te veel pochen met onze eigen gezonde financiële toestand. We vragen immers om een afwijking. We willen 158 miljoen euro minder dan is gevraagd. We zullen het straks over de kasoverschotten van 2003 hebben. Ik heb nog vragen bij de curve van september-december 2003. Er waren plots overschotten, terwijl andere jaren grote tekorten vertoonden. Misschien waren er bewegingen bij die niet zo orthodox zijn.

Als Vlaamse Regering kunnen wij niet langer voort met de stelling dat de federale regering ons heeft gepakt. Zo wordt een klimaat gecreëerd waarin iedereen begint te zeggen dat het federalisme niet werkt en allerhande redeneringen maakt over asymmetrie. Dit incident heeft gewoon te maken met de toepassing van het federalisme, de manier waarop de federale regering functioneert en begrotingen opmaakt en niets met asymmetrische regeringen. De regering-Verhofstadt werkt hier niet goed. Dat heeft niets met oppositietaal te maken, Vlaams minister Vandenbroucke heeft dezelfde vaststelling gemaakt. Wie a zegt, moet ook b zeggen. Federaal minister Vande Lanotte stelt blijkbaar op die manier begrotingen op. Men kan niet in Vlaanderen de sympathieke uithangen en op het federale niveau het omgekeerde doen. Zo werkt het systeem niet.

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Ik sta volledig achter het antwoord van de minister. Als de federale regering het federalisme belangrijk vindt, moet ze niet op die manier werken. Het is een ongehoorde manier van handelen. De federale regering ondergraaft zo

de federale dynamiek en komt terecht op een punt waar heel wat mensen niet willen op uitkomen.

Ik steun de minister in zijn stelling dat er in de toekomst een gesprek moet worden gevoerd over de globale aanpak en er niet aan salamipolitiek mag worden gedaan. Ik betwijfel of een symmetrische regering soelaas zou bieden. De minister verwees naar een voorbeeld uit het verleden. De regeringen waren toen wel symmetrisch samengesteld, maar toch waren er problemen over de toepassing van de BTW. Ik denk bijvoorbeeld ook aan de discussies over het Beaulieu-geld. Een en ander heeft meer te maken met een federale ingesteldheid of logica die onvoldoende is doorgedrongen. Er moeten misschien bepaalde mechanismen worden verwijfd. Op deze manier is het voor een deelstaat onmogelijk een zinnig begrotingsbeleid te voeren.

De voorzitter: De heer De Reuse heeft het woord.

De heer Herman De Reuse: In het verleden is al meerdere malen de vraag over de juiste schuldratio gesteld. Er is tientallen keren naar verwezen. Er zou zelfs een studie aan worden gewijd. Dat is allicht niet gemakkelijk, en het resultaat zou misschien voor heel wat discussie vatbaar zijn. Toch rijst de vraag of dat niet noodzakelijk is.

Mijnheer de minister, bent u bereid hierover na te denken? Het is altijd al een grote vraag geweest. De discussie komt daar voor een groot gedeelte op neer. Ik denk vooral aan de beschouwingen die door de heer Verreycken zijn gemaakt en later door de heer Van Rompuy werden hernomen.

Minister Dirk Van Mechelen: Er kan slechts een begroting worden opgesteld in een stabiel kader met duidelijke afspraken en voldoende transparantie en geen eenzijdige beslissingen. Als de spelregels vastliggen, moeten ze ook worden gevolgd. Als wij 2,1 miljard euro beter presteren dan afgesproken in het stabiliteitspact van 15 december 2000, maken wij vandaag rechtmatig gebruik van de mogelijkheid een afwijking van 1 percent te vragen, zonder enige discussie van de Hoge Raad voor Financiën. Daar heb ik geen enkel probleem mee.

Wat de werking van de instellingen betreft, heeft DHL zeer verlamvend gewerkt op ongeveer alles. Als ik zie welke energie er al in dat dossier is gestoken – zelf heb ik 48 uur mee vergaderd -, durf ik

Van Mechelen

rustig stellen dat dit niet vol te houden is. Misschien kan een historicus hierover later een zeer interessant werkstuk plegen.

Ik sluit mij aan bij de opmerking van de heer Van Rompuy wat de schuldafbouw en de normen betreft. Het is niet omdat wij als Vlaamse Regering onze verantwoordelijkheid opnemen en de aanbeveling van de Hoge Raad voor Financiën ter harte nemen dat wij federaal depanneren. Het is in eerste instantie een goede zaak voor Vlaanderen. Als wij morgen 38,6 miljoen euro aftrekken van onze norminspanning, wenden wij deze middelen aan voor onszelf, bijvoorbeeld voor schuldafbouw. Dat leidt rechtstreeks tot vermindering van interestlasten. Als we dat bedrag doorstorten naar de federale overheid, zouden we wel vastzitten. Ik heb gisteren een vergelijkbare redenering opgebouwd ten overstaan van de gemeenten om hetzelfde resultaat te behalen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Karlos Callens tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over het gunsttarief voor registratierechten

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Callens tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over het gunsttarief voor registratierechten.

De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Mijnheer de minister, zoals miljoenen euro belangrijk zijn voor de Vlaamse Gemeenschap, kunnen duizenden euro van belang zijn voor een individu. Bij de aankoop van een onroerend goed betaalt de koper normaal 12,5 percent registratierechten. Voor de in Vlaanderen gelegen onroerende goederen is dit recht sinds 1 januari 2002 teruggebracht tot 10 percent.

Bovendien voorziet het wetboek in een aantal verlagingen van het registratierecht dat is verschuldigd door de aankoper. Het gaat om een verlaging

tot 6 percent. In Vlaanderen is dat 5 percent sinds januari 2002. Alleen bescheiden woningen kunnen van dit gunsttarief genieten als de kopers binnen de 3 jaar vanaf de datum van de notariële akte hun domicilie nemen op het adres van de aangekochte woning. Deze voorwaarde is in de praktijk door veel mensen niet gekend, al wordt ze expliciet in de notariële akte vermeld. Wie leest echter nog een notariële akte? Het wordt ook vaak gewoon vergeten.

Het gevolg hiervan is dat die mensen na enkele jaren een aanslag in de bus krijgen van meerdere duizenden euro voor ontdoken rechten. Zo'n superboete betekent voor vele jonge gezinnen uiteraard een zware last. Gehuwden kunnen aan deze aanslag ontsnappen als één van hen effectief op het adres van het gekochte onroerend goed gedomicilieerd was en ze kunnen aantonen dat ze er beiden effectief woonden.

Voor samenwonenden geldt deze regel echter niet. Wel heeft de administratie in een interne nota een nieuwe richtlijn uitgevaardigd waarbij de ontvanger ongeveer 30 percent kan kwijtschelden als de niet correct op het adres gedomicilieerde partner kan aantonen dat hij of zij daar effectief met de ander samenwoonde.

Mijnheer de minister, hoe staat u tegenover deze discriminatie tussen gehuwden en samenwonenden bij de toepassing van deze wettelijke bepaling? Bent u bereid de nodige initiatieven te nemen om deze discriminatie op te heffen? Zo ja, aan welke initiatieven denkt u dan?

– *De heer Sven Gatz treedt opnieuw als voorzitter op.*

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: Mijnheer de voorzitter, collega's, Vlaanderen is ingevolge de Lambertmontakkoorden sinds 1 januari 2002 bevoegd voor deze vorm van fiscaliteit. We hebben een en ander geërfd zoals het was, met alle zichtbare en verborgen gebreken. Er is de voorbije jaren in deze commissie dan ook heel wat decreetgevend werk verzet om alle vormen van fiscale discriminatie in sneltempo op te kuisen. Er was telkens grote eensgezindheid onder de commissieleden om daar komaf mee te maken.

Van Mechelen

Het federale systeem van het klein beschrijf is een erfenis uit het verleden. We moeten het probleem dat u aankaart, echter los zien van het systeem als dusdanig. We hebben een nieuw systeem ingevoerd met het abattement, terwijl het klein beschrijf bijna gedoemd is om te verdwijnen door de stijging van de kadastrale inkomens. Er zal dus wat studiewerk nodig zijn om na te gaan of we dit niet moeten herzien.

Het klein beschrijf is een vermindering van de registratierechten van 12,5 naar 6 percent, en vervolgens naar 5 percent ingevolge de vermindering van de registratierechten, het koninginnestuk van de fiscale hervorming uit de vorige regeerperiode. Het probleem komt voort uit artikel 60 van het wetboek van registratie-, hypotheek- en griffierechten, waarin wordt gesteld dat, om in aanmerking te komen voor het klein beschrijf en om dat recht te kunnen behouden, de koper aan een aantal voorwaarden moet voldoen.

Eén van die voorwaarden is dat de verkrijger of zijn echtgenote zijn inschrijving in het bevolkingsregister of het vreemdelingenregister op het adres van het verkregen onroerend goed bekomt binnen de 3 jaar vanaf de datum van de authentieke akte van verkrijging. Dat heeft te maken met het feit dat het meestal om oudere woningen gaat, en een termijn voor eventuele verbouwingen is ingerekend. Bovendien bepaalt hetzelfde artikel dat de inschrijving gedurende 3 jaar behouden moet blijven.

Deze formulering heeft inderdaad tot gevolg dat samenwonenden en gehuwden op dit vlak misschien verschillend beoordeeld kunnen worden. Voor gehuwden volstaat het dat één van beiden aan deze verplichting voldoet, zelfs al zijn ze feitelijk gescheiden. Samenwonenden daarentegen moeten inderdaad beiden ieder voor zich aan deze verplichting voldoen.

Mijnheer Callens, zoals u zelf reeds stelde, wordt wel enige toegeeflijkheid aan de dag gelegd bij de interpretatie, ook door artikel 60 zelf. Als het niet nakomen van die bewuste voorwaarde het gevolg is van overmacht, dan is ook nu reeds een afwijking mogelijk. De vraag is dus of er sprake is van een formele discriminatie van samenwonenden, zoals we die al hebben verwijderd uit verschillende wetgevingen.

Er zijn verschillende redeneringen mogelijk, waarvan ik er u één geef. Gehuwden zijn juridisch met elkaar verbonden door het huwelijk. In alle andere decreten die we hier hebben opgesteld, is de vereiste band tussen samenwonenden om in aanmerking te komen voor fiscale gelijkgeschakeling met gehuwden, net het feit dat ze samenwonen. Nu stelt u dat samenwonenden voor de toepassing van het klein beschrijf niet gelijk worden behandeld met gehuwden, waarvan immers slechts één van beiden moet voldoen aan de voorwaarden van het klein beschrijf. Dat leidt echter tot een bizarre redenering, want voor gehuwden gaat het om een vrij strakke bepaling van een juridisch verband, terwijl van samenwonenden het meest voor de hand liggende verband de situatie van het samenwonen is.

We hebben in de commissie al boeiende debatten gevoerd over wanneer mensen beschouwd kunnen worden als samenwonend. We zijn daarbij in consensus tot een vrij liberale – wat niet ideologisch is bedoeld – invulling gekomen van het begrip, namelijk dat er een aantoonbaar verband moet zijn. Zo'n verband kan blijken uit telefoonrekeningen, ziekteverzekeringen, en dergelijke op hetzelfde adres. Nu vraagt u daarvan af te wijken, wat tot een vreemde situatie kan leiden.

Bovendien zouden we, als we zouden proberen dit voor samenwonenden op te lossen, een nieuwe discriminatie creëren voor alleenstaanden. Daarnaast hoeven samenwonenden ook niet noodzakelijk met twee te zijn. Het kunnen ook vijf broers en zussen zijn.

Het lijkt dus op het eerste zicht wel een discriminatie, maar in z'n bredere context blijkt dat het er niet echt één is. De wetgeving en de rechtspraak laten wel degelijk toe dat als er een objectief juridisch onderscheid bestaat tussen gehuwden enerzijds en samenwonenden anderzijds, de wetgever daar ook rekening mee kan houden.

De vraag is nu hoe we hier uit geraken, want degene die eventueel bij u te rade is gekomen, zal geen boodschap hebben aan deze beschouwingen. Bij het uitwerken van het abattement hebben we de twee minutieus gelijkgeschakeld in rechten en plichten. Met het oog op de fiscale gelijkheid van gehuwden en samenwonenden moeten we nu de regelgeving voor het klein beschrijf stroomlijnen met die voor het abattement. Op die manier zetten we een tweede stap vooruit, want we stimuleren

Van Mechelen

van nature uit de integratie van het abattement en het klein beschrijf. Het gaat immers grotendeels om dezelfde doelgroep, wat een verdere modernisering van de Vlaamse fiscaliteit vraagt.

We moeten in de loop van de komende maanden dus een onderzoek laten uitvoeren door de administratie om na te gaan waar we kunnen bijsturen, hoe we de gelijkheid van verkrijgers van het abattement en het klein beschrijf maximaal kunnen garanderen en hoe we tot een geïntegreerde regelgeving kunnen komen. Het klein beschrijf als veel-er oude vorm van fiscaliteit kan op termijn worden opgevangen door de versterking en uitbreiding van regelingen als het abattement. We proberen daarbij mensen met bescheiden inkomens en beginnende eigenaars van onroerende goederen aan te moedigen, zodat ze hun intrede kunnen doen in de eigenaarsmarkt.

Mijnheer Callens, uw vraag was dus niet zo gemakkelijk te beantwoorden. We delen echter uw bezorgdheid, en zullen nagaan welke bijstellingen mogelijk zijn om iedere vorm van fiscale discriminatie uit de Vlaamse regelgeving te weren.

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Het ging me om het feit dat de mensen moeten aantonen dat ze effectief samenwonen of –woonden, of het nu samenwonen of gehuwden zijn. Als niet-gehuwden kunnen aantonen dat ze er effectief woonden, dan moeten we eigenlijk hetzelfde toepassen als voor gehuwden.

Minister Dirk Van Mechelen: Uw vraag is wellicht geïnspireerd door een bepaalde casus. Er moet dan uiteraard een billijkheids- en opportuniteitsonderzoek worden gedaan. Ik wens een casus niet te laten uitgroeien tot regelgeving. Ik ben van mening dat we elke vorm van fiscale discriminatie moeten weren, maar we mogen anderzijds niet het bewijsbare element als rechtsgrond voor de fiscale vermindering onderuit halen, en voor samenwonen is dat namelijk het samenwonen zelf.

Trouwens, bij het opstellen van de regelgeving op het abattement zijn we vrij streng geweest. We hebben van elke verkrijger geëist dat zijn hoofdver-

blijfplaats op het nieuw aangekochte goed moet worden gevestigd, of het nu om samenwonenden of om gehuwden gaat. Beide partners moeten aan de voorwaarde voldoen. Dat biedt wellicht een betere rechtsgrond om het probleem op te lossen. Ik stel voor dat de administratie dit verder onderzoekt en eventueel een bijstelling van het decreet voorbereidt.

De heer Karlos Callens: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw bezorgdheid op dit vlak, en voor uw deskundige uitleg over het samenwonen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 15.09 uur.*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg.

Ze worden in twee edities uitgegeven:

- de eerste, met witte kaft, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen;
- de tweede, met witte kaft en met bovenaan links de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

FIN : Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
SFIN : Subcommissie voor Financiën en Begroting
BRU : Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
BIN : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetsevaluatie
WON : Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen
BUI : Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme
OND : Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie
CUL : Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
WEL : Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
ECO : Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie
SWAP : Subcommissie voor Wapenhandel
LEE : Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
SLAN : Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
OPE : Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie

